

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W SOCHACZEWIE

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Cele systemu kontroli wewnętrznej

1. W Banku Spółdzielczym w Sochaczewie funkcjonuje System Kontroli Wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:
  - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
  - 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej;
  - 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem;
  - 4) zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
2. System kontroli wewnętrznej Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:
  - 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
  - 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
  - 3) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, zwanego w dalszej części „rozporządzeniem”;
  - 4) Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
  - 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.
3. System Kontroli Wewnętrznej Banku jest dostosowany do struktury organizacyjnej oraz wielkości i profilu ryzyka występującego w jego działalności.

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe, w ramach Systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia :
  - 1) funkcję kontroli,
  - 2) komórki kontrolne, w tym komórkę do spraw zgodności,
  - 3) komórkę audytu wewnętrznego.
2. Funkcja kontroli - ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku; obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, to jest projektowanie i wdrażanie mechanizmów kontrolnych, ich stosowanie

oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania a także raportowanie w ramach funkcji kontroli, odpowiednio do zadań powierzonych danym stanowiskom, grupom pracowników lub jednostkom organizacyjnym Banku.

3. Komórka do spraw zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę i monitorowanie ryzyka braku zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi w działalności Banku oraz przedstawianie raportów w tym zakresie; działanie komórki określone jest odpowiednim Regulaminem, zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą. W Banku do zadań komórki należy również koordynacja i okresowa ocena funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej oraz raportowanie do organów Banku w tym zakresie, a także dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zwłaszcza dokonywania testowania pionowego w ramach funkcji (zadań) kontrolnych komórki.
4. Komórka kontrolna Banku Zrzeszającego - wykonuje zleczone przez Bank kontrole instytucjonalne i ma za zadanie kontrolę i ocenę przestrzegania mechanizmów kontrolnych w zleconych do badania obszarach (ryzykach), zwłaszcza w zakresie testowania pionowego.
5. Komórka audytu wewnętrznego – usytuowana, na mocy rozwiązań prawnych oraz zawartej przez Bank Umowy przystąpienia do Systemu Ochrony, w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości, ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej (z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego); jej działanie jest szczegółowo uregulowane w odpowiednich załącznikach do Umowy Systemu Ochrony.

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie System Kontroli Wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony):
  - 1) Na pierwszy poziom (linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka i mechanizmów kontrolnych a także dokonywanie poziomego (w ramach pierwszego poziomu) monitorowania przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych w ramach obowiązków służbowych pracowników, poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.
  - 2) Na drugi poziom (linię obrony) składa się co najmniej:
    - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem w ramach pierwszej linii obrony,
    - b) działalność kontrolna komórki do spraw zgodności,

c) działalność kontrolna Banku Zrzeszającego wykonywana w ramach realizacji zleconych przez Bank kontroli instytucjonalnych.

Pracownicy komórek Banku usytuowanych na drugim poziomie (drugiej linii obrony), w ramach wykonywania obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne oraz/lub niezależnie monitorują przestrzeganie tych mechanizmów poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi) lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).

3) Na trzecim poziomie (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego, wykonywanego na rzecz Banku Spółdzielczego w Sochaczewie przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS na mocy Umowy Systemu Ochrony oraz zasadach w niej określonych.

Mechanizmy kontrolne

1. W celu zapewnienia realizacji celów systemu kontroli Bank Spółdzielczy w Sochaczewie projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku.
2. Mechanizmy kontrolne, w zależności od rodzaju mechanizmu, spełniają rolę:
  - 1) prewencyjną – poprzez zapobieganie nieprawidłowościom,
  - 2) detekcyjną – poprzez zapobieganie lub wykrywanie nieprawidłowości,
  - 3) korekcyjną – poprzez korektę nieprawidłowości.
3. Rodzaje mechanizmów kontrolnych dostosowywane są do określonych celów systemu kontroli wewnętrznej, stopnia złożoności procesów, ryzyka zaistnienia nieprawidłowości, z uwzględnieniem dostępnych zasobów Banku.
4. System Kontroli Wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych. W ramach Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku dokonuje się bieżącej kontroli oraz niezależnego monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, ich weryfikacji i doskonalenia na wszystkich poziomach Systemu oraz w odniesieniu do wszystkich istotnych procesów występujących w działalności Banku.

II. NADZÓR ORGANÓW BANKU NAD SYSTEMEM KONTROLI

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku promują wysokie normy etyczne oraz znaczenie Systemu Kontroli Wewnętrznej i jego poszczególnych elementów wśród wszystkich pracowników Banku.

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach, komórkach i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego Systemu kontroli wewnętrznej oraz

zapewnienie komórce ds. zgodności niezależności oraz odpowiednich zasobów niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań.

2. Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych we wszystkich istotnych procesach funkcjonujących w Banku oraz ustanowienie odpowiedniego zakresu i kryteriów niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych, obejmującego weryfikację bieżącą i testowanie.
3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania Systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, komórką kontrolną Banku Zrzeszającego, komórką audytu wewnętrznego Spółdzielni Ochrony, a także dostępu pracownikom tych komórek kontrolnych do niezbędnych dokumentów źródłowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez System kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewniania przez System kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności.
6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań związanych z prawidłowym i skutecznym funkcjonowaniem Systemu Kontroli Wewnętrznej, ze szczególnym uwzględnieniem:
  - 1) adekwatności i skuteczności Systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
  - 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących
  - 3) zapewniania komórce do spraw zgodności niezależności oraz odpowiednich zasobów), niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań.

Rada Nadzorcza

1. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego Systemu Kontroli Wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność Systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, komórki kontrolnej Banku Zrzeszającego, komórki audytu wewnętrznego Spółdzielni Ochrony, Zarządu Banku oraz Komitetu Audytu, innych dostępnych informacji.
3. W ramach zapewniania przez System kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza nadzoruje

wykonywanie obowiązków dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Zarząd Banku.

4. Rada Nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności Systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd oraz dokonuje corocznej oceny Systemu, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli (z wyłączeniem audytu wewnętrznego) oraz komórki do spraw zgodności.
5. Ocena adekwatności i skuteczności trzeciej linii obrony, to jest audytu wewnętrznego, jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony, zgodnie z uregulowaniami Umowy Systemu Ochrony oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Z A R Z Ą D
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
W SOCHACZEWIE